

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CXXVIII. — Izdan in razposlan 1. dne septembra 1916.

Vsebina: Št. 276. Ukaz, s katerim se uravnava promet s sirovimi mastmi, mastenimi produkti in užitnimi olji.

276.

**Ukaz ministra za notranje stvari
v porazumu z udeleženi ministri
z dne 30. avgusta 1916. l.,**

**s katerim se uravnava promet s sirovimi mastmi,
mastenimi produkti in užitnimi olji.**

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se ukazuje tako:

§ 1.

Določila tega ukaza se nanašajo na vse za užitek ljudem pripravne sirove masti, mastene produkte in užitna olja.

V zmislu tega ukaza veljajo za sirove masti: mast goved, svinj, ovac in perutnine v ne stopljenem stanju (mastena pletenina); za mastene produkte: iz sirovih masti narejene čiste masti, nadalje slanina na katerikoli način prirejena, sirovo maslo, spuščeno maslo, rastlinska mast, margarina in umetne užitne masti.

§ 2.

Za odplatno oddajanje sirovih masti, mastenih produktov in užitnih olj neposrednje konsumentom

je, oziraje se na krajevne razmere in potrebe, ali uvesti uradne izkaznice ali ukreniti drugačne pripravne naredbe, da se zabrani čezmerno dobi-
vanje in zbiranje takega blaga pri porabnikih.

§ 3.

Množino, ki se sme na podstavi uradnih izkaznic ali na podstavi drugačnih varčevalnih naredb (§ 2) dobiti za osebo in teden, ustanavlja vsakočasno minister za notranje stvari.

Za otroke do dovršenega prvega leta starosti se sploh ne smejo dobivati sirove masti, masteni produkti in užitna olja, za otroke, stare eno do tri leta, le v polovični višini vsakočasno določene množine.

Minister za notranje stvari more za posamezne kategorije poklicev ter za zdravilne zavode in druge zavode, v katerih so za hranjenje merodajni posebni oziri ali posebne razmere, zvišati porabno množino na neobhodno potrebno izmero, če se dokaže, da so dani ti pogoji.

§ 4.

Politično deželno oblastvo določi, v katerih okoliših se morajo uvesti uradne izkaznice in katere drugačne naredbe je ukreniti v ostalih okoliših. Poslednje naredbe potrebujejo odobrenja ministra za notranje stvari.

§ 5.

Veljavnost izkaznic ni omejena na tisti upravni okoliš, v katerem so izdane.

Izkaznice so neprenosne javne listine. Njih ponarejanje se kaznuje po kazenskem zakonu.

Izdajati jih je vselej za ¼ tedne, v enem tednu pa dajejo pravico le dobiti na to dobo pripadajočo množino masti. Natančnejša določila o njih uredbi in izročanju ukrene politično deželno oblastvo.

§ 6.

Izročitev izkaznic je vsakočasno narediti odvisno od izjave, da zaloge sirovih masti, mastenih produktov in užitnih olj v gospodarstvu ne presegajo množine skupaj 1 kg za vsako upravičeno odraslo osebo, všteti otroke z več nego tremi leti, in skupaj ½ kg za vsakega otroka v starosti od dovršenega prvega do dovršenega tretjega leta starosti. Ako gospodarstva, ki so po tem izključena od dobivanja sirovih masti, mastenih produktov in užitnih olj, ne razpolagajo s sirovim maslom, jim je na zahtevanje in, ako podajo izjavo o množini in vrsti svojih zalog, dajati poseben izkaz za dobivanje 100 g oziroma 50 g (za otroke) sirovega masla za vsako upravičeno osebo in za vsak teden dotlej, da se je njihova zaloga masti, ako jo porabljajo tako, da ne presega dopustne mere (§ 3), zmanjšala na zgoraj navedeno množino.

O zalogah, ki so se zamolčale ob podaji izjave, naj izjavi politično okrajno oblastvo, da so zapale v prid državi; zapale zaloge mora država porabiti za preskrbovanje prebivalstva.

§ 7.

Osebe, ki imajo popolno hrano v človekoljubnih in dobrodelnih zavodih, samostanih, vojaških zavodih, v učiliščih in vzgojevališčih, sodnih jetnišnicah in kaznilnicah, prisilnih delavnicah, zavetiščih, begunskih taboriščih, ne dobivajo izkaznice.

Politično okrajno oblastvo mora določiti, za katere osebe so dani v sprednjem odstavku označeni pogoji.

§ 8.

1. Imetniki gostilniških in točilnih obrtnih obratov,

2. imetniki obratov, ki podelujejo sirove masti, mastene produkte ali užitna olja,

3. kupčevalci s takimi mastenimi snovmi (tudi skladišča živil) in

4. v § 7 imenovani zavodi smejo dobivati sirove masti, mastene produkte in užitna olja le na prejemalnico, ki jo izda pristojno politično okrajno oblastvo ali od njega določeno oblastvo.

Priloga.

Kdor zahteva izročitev prejemalnice, mora verjetno dokazati, da njegove zaloge ne presegajo potrebščine 8 tednov.

O zalogah, zamolčanih v izjavi, naj izjavi politično okrajno oblastvo, da so zapale v prid državi za preskrbovanje prebivalstva.

Prejemalnice se izdajajo na množino, ki jo določi politično okrajno oblastvo, oziraje se na zaloge, in ki ustreza dokazani potrebščini.

Namesto ene prejemalnice se more izdati zahtevniku na njegovo zahtevanje več prejemalnic, ki se glasé na delne množine prisojene skupne množine.

Prejemalnice mora kupec izročiti prodajalcu, kadar dobiva maščobo, in prodajalec jih mora prilagati knjigi zabeležnici (§ 9).

§ 9.

Kdor obrtniško izdeluje, podeluje, porablja ali prodaja sirove masti, mastene produkte ali užitna olja, mora od dne, katerega se prične veljavnost tega ukaza, pisati knjigo zabeležnico, koje vzorec mora predpisati politično deželno oblastvo.

Iz knjige zabeležnice mora biti razvidno stanje zalog sirovih masti, mastenih produktov in užitnih olj ob pričetku vsakega koledarskega tedna, prirastek v tednu, viri dobivanja, stanje na koncu tedna in nadalje, ali so se zaloge v lastnem obratu podelale, porabile ali prodale.

Knjiga zabeležnica mora imeti strani s tekočimi številkami, občina jo mora opremiti z uradnim pečatom in pripravljena mora biti vedno na vpogled političnemu okrajnemu oblastvu ali osebam, ki imajo njegovo naročilo.

§ 10.

Izdelovalci sirovih masti, mastenih produktov in užitnih olj, všteti podjetnike kmetijskih obratov, ter kupčevalci s takim blagom in drugi obrtniki so dolžni svoje zaloge teh izdelkov priglasiti političnemu okrajnemu oblastvu po predpisih, ki jih izda politično deželno oblastvo.

§ 11.

Politično deželno oblastvo more po pooblastilu ministra za notranje stvari zahtevati zaloge (§ 10) od izdelovalcev, všteti podjetnike kmetijskih obratov, ter od kupčevalcev in drugih obrtnikov in jih odkazati tistim mestom, ki potrebujejo mastene snovi.

Preden se zahteva sirova mast goved in ovac, se je sporazumeti s trgovinskim ministrom.

V primeru zahteve je pustiti podjetnikom kmetijskih obratov tiste množine, ki jih potrebujejo za zalaganje neobhodno potrebne potrebščine svojega gospodarstva. Preračunaje potrebščino je šteti tudi tiste upravičence do preživitka, delavce in nameščence, ki jim gre hrana za preživitev ali mezdo. Potrebščino otrok je preračunati, zmislu primerno uporabljaje določilo § 3, odstavek 2.

Na ustanovitev odškodnine za zahtevane zaloge se uporabljajo predpisi § 6 cesarskega ukaza z dne 21. avgusta 1916. l. (drž. zak. št. 261).

Obstoječi sklepi niso na potu dolžnosti dobavljati zahtevane zaloge.

Ministru za notranje stvari je pridržano, da ukrene posebne odredbe glede porabljanja v posameznih upravnih okoliših zahtevanih množin sirovih masti, mastenih produktov in užitnih olj ter glede izdelkov podjetij, ki pripadajo vojni zvezi industrije za olje in mast, in sicer glede teh podjetij v porazumu s trgovinskim ministrom.

§ 12.

Vsakdo je dolžen na poziv političnega okrajnega oblastva kakor zaupnik sodelovati v uravnavi porabljanja po ukazilih tega oblastva ali po ukazilih mesta, ki ga določi politično okrajno oblastvo. Pri osebah, ki so v javni službi, je za to sodelovanje treba pritrditve njihovega službenega oblastva.

Ti zaupniki morajo ravnati brez ozira na osebo in po najboljši vednosti in vesti, ohraniti tajno zasebne ali opravilne tajnosti tretjih oseb, za katere izvedó iz tega povoda, in, ako niso javni uradniki, obljubiti izpolnjevanje te dolžnosti.

Služba zaupnika je častna služba.

Le iz važnih razlogov se more kdo odvezati, da se ne postavi za zaupnika.

§ 13.

Določila §§ 8, 9, 10 in 11 (odstavek 1—5) se ne uporabljajo na podjetja, ki pripadajo vojni zvezi industrije za olje in mast.

§ 14.

Občine so dolžne sodelovati v izvrševanju tega ukaza ter na njegovi podstavi izdanih predpisov političnih oblastev.

§ 15.

Prestopke tega ukaza in predpisov političnih oblastev, izdanih na njegovi podstavi, ter vsako sodelovanje ob preprečenju v tem ukazu ustanovljenih dolžnosti kaznujejo politična okrajna oblastva, ako ne spadajo pod strožjo kazen, z denarnimi kaznimi do 5000 K ali z zaporom do šest mesecev.

Ako se stori prestopok v izvrševanju obrti, se more razen tega odrediti, da se odvzame obrtna pravica za vedno ali za določen čas, ako so dani pogoji § 133 b, odst. 1, lit. a) obrtnega reda.

§ 16.

Ta ukaz dobi moč 15. dne septembra 1916. l.

Zenker s. r.

Spitzmüller s. r.

Handel s. r.

C. kr. okrajno glavarstvo

Magistrat, občinsko predstojništvo
(Dan izdaje.)

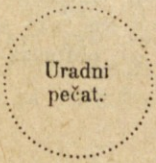
Prejemalnica za sirove masti, mastene produkte in užitna olja.

Ime (firma) upravičenega prejemnika

Stojališče obrata (zavoda itd.)

ima pravico dobiti kilogramov (oznamenilo vrste maščobe)

v času od do 191 ..

 Uradni
pečat.
.....
(Podpis.)

To prejemalnico je izročiti prodajalcu, kadar se vzame blago.

Ta prejemalnica je neprenosna.

Nasprotovanje se kaznuje na denarju do 5000 kron, z zaporom do šest mesecev, eventualno z izgubo obrtne pravice.